

שנה א'

יסודות הטיפול הפסיכודינמי א'

מטרת הקורס : להקנות יסודות תיאורטיים ומעשיים של טיפול פסיכודינמי פרטני. הכרת מושגי יסוד בגישה הפסיכודינמית, בהתייחסות לפסיכופתולוגיה, למעשה הטיפול ולקשר מטפל מטופל. בקורס ידונו מושגי יסוד מהעולם המורכב של הפסיכותרפיה הדינמית. מושגים אלו יכללו את המודל הפסיכודינמי של הנפש, מטרת הטיפול, המערך הטיפולי, כללי יסוד, מרכיבי מערכת היחסים מטפל-מטופל (העברה, העברה נגדית, ברית טיפולית וקשר מציאותי), ותפקידי הפירוש והחווייה האמפתית כגורמים מרפאים.

מבוא לטיפול התנהגותי קוגניטיבי CBT

מטרת הקורס היא לערוך הכרות ראשונית עם הטיפול ההתנהגותי-קוגניטיבי, כפסיכותרפיה מובנית, דירקטיבית, ממוקדת ומבוססת מחקר. נכיר מושגי יסוד בטיפול התנהגותי, בטיפול קוגניטיבי ובאינטגרציה שלהם לכלל טיפול התנהגותי-קוגניטיבי. נחשף לגישה ההתנהגותית-קוגניטיבית כגישה מגוונת ומתפתחת, המתרחבת ומכילה בתוכה זרמים שונים. נלך צעד אחרי צעד משלב ההכרות וההערכה של המטופל, לעבר המשגת המקרה כמפת הדרכים הראשונית והמתפתחת של הטיפול וכמובן אל שלבי הטיפול השונים. נכיר טכניקות טיפוליות שונות עם דגש על שמירת האיזון בין המובנה לגמיש, בין הכללי לפרטי ובין מרכיבי החוויה השונים ובהם : הפיזיולוגי, הקוגניטיבי, ההתנהגותי והרגשי.

במהלך הקורס נערוך הכרות עם עקרונות מנחים בפרוטוקולים טיפוליים להפרעות שונות ונחשף ליישומים המגוונים של הגישה ההתנהגותית קוגניטיבית לטווח רחב של מצוקות נפשיות.

סדנת הדרכה פרקטיקום שנה א'

במהלך התואר יעברו הסטודנטים הכשרה מעשית (פרקטיקום) בבתי חולים ומרפאות לבריאות הנפש, שלהם חוזה מוסדר עם המרכז האקדמי רופין. הפרקטיקום של שנה א' יהיה בהיקף של יומיים בשבוע (עד 14 ש"ש).

כל המוסדות בהם מתנהל הפרקטיקום מוכרים להתמחות קלינית. בכולם צוות של פסיכולוגים מדריכים שיעניקו לתלמידי הפרקטיקום את שעות ההדרכה הנדרשות. הפרקטיקום יאפשר לסטודנטים חשיפה למגוון בעיות נפשיות ולשיטות התערבות שונות של הפסיכולוגיה הקלינית. בכל מקומות הפרקטיקום קיים מערך של ישיבות צוות וסמינרים קליניים בהם ישולבו תלמידי הפרקטיקום, סדנת ההדרכה תלווה את הפרקטיקום ותיערך במרכז האקדמי רופין. תתקיימנה ארבע קבוצות הדרכה (החלוקה לקבוצות תהיה אקראית), בהדרכת פסיכולוגים קליניים, שמטרתן ללוות את הסטודנטים בכניסתם לתפקיד המטפלים, ולהכיר גישות והתערבויות טיפוליות מגוונות, באמצעות דיונים פתוחים והצגות מקרים קליניים.

פסיכודיאגנוסטיקה השלכתית

מטרתו של הקורס הינה להקנות לסטודנטים ידע באבחון ובהערכה של האישיות, הן באופן כללי כבסיס ראשוני להתבוננות פסיכודיאגנוסטית והן באופן ספציפי באמצעות מבחנים השלכתיים. הקורס יאפשר לסטודנט הבנה מעמיקה אודות מבחנים פסיכולוגיים אלו, ויאפשר לסטודנט לפתח מיומנות ויכולת להעביר, לציין ולפרש מבחנים אלו. במהלך הקורס ימשיכו הסטודנטים להתמקצע במיומנות לביצוע ראיון הערכה ולקיחת אנמנזה, כתיבת דו"ח הערכה פסיכולוגי אינטגרטיבי, וביצוע שיחת משותף (פידבק). בכדי לעשות כן, הסטודנטים ילמדו הידע התיאורטי, היישומי והמחקרי לגבי המבחנים ההשלכתיים ויכירו לעומק את התהליכים האישיים והאתיים הקשורים להערכה פסיכולוגית בכלל ולהערכה פסיכולוגית על בסיס מבחנים שידונו בקורס בפרט.

נושאים : בקורס יילמד בצורה מעמיקה מבחן כתמי הדיו, הרורשאך (RORSCHACH), שהינו מבחן להערכת אישיות מרכזי ודומיננטי מאוד בסוללה האבחונית. כמו כן, ילמדו מבחני ה – TAT ומבחן ה HTP (מבחן הצירים). במהלך הקורס נתמקד בתהליך ההעברה, הצינון והפירוש של המבחנים ההשלכתיים ונתעכב על הבנת מאפייני האישיות השונים דרך כלי האבחון.

כפי שנעשה בקורס הקודם בפסיכודיאגנוסטיקה, גם בקורס זה יוקדש חלק מרכזי בקורס בהקניית כלים להערכה פסיכולוגית מעמיקה, אשר יאפשרו עיבוד הממצאים ליצירת תמונה אינטגרטיבית שתוביל לכתיבת דו"ח פסיכולוגי מסכם וממצא. לשם כך נתייחס גם לסיטואציה האבחונית, לתהליך הראיון ולקיחת אנמנזה וליצירת התרשמות פסיכולוגית אודות הופעה והתנהגות. כמו כן, נמשיך להעמיק בקורס בהבנת תהליך ההערכה האינטגרטיבית ויצירת הדו"ח הפסיכולוגי המסכם.

פסיכודיאגנוסטיקה קוגניטיבית ומובנית

מטרתו של הקורס הינה להקנות לסטודנטים ידע באבחון ובהערכה של האישיות, הן באופן כללי כבסיס ראשוני להתבוננות פסיכודיאגנוסטית והן באופן ספציפי באמצעות מבחנים אובייקטיביים (מבחני דיווח עצמי) ומבחנים קוגניטיביים. הקורס יאפשר לסטודנט הבנה מעמיקה אודות מבחנים פסיכולוגיים אלו, ויאפשר לסטודנט לפתח מיומנות ויכולת להעביר, לציין ולפרש מבחנים אלו. במהלך הקורס יפתחו הסטודנטים מיומנות לביצוע ראיון הערכה ולקיחת אנמנזה, כתיבת דו"ח הערכה פסיכולוגי אינטגרטיבי, וביצוע שיחת משותף (פידבק). בכדי לעשות כן, הסטודנטים ילמדו הידע התיאורטי, היישומי והמחקרי לגבי המבחנים האובייקטיביים ויכירו לעומק את התהליכים האישיים והאתיים הקשורים להערכה פסיכולוגית בכלל ולהערכה פסיכולוגית על בסיס מבחנים שידונו בקורס בפרט.

במהלך הקורס נעסוק בשני נושאים מרכזיים :

מבחנים אובייקטיביים : בקורס יילמדו בצורה מעמיקה המבחן האובייקטיבי הנפוץ ביותר המשמש במסגרות קליניות (MMPI-2). במסגרת הקורס יוצגו המרכיבים התיאורטיים והיישומיים הקשורים למבחנים אלו : נלמד את העקרונות הכלליים של בניית מבחנים בכלל ומבחנים אובייקטיביים בפרט ; נעסוק ברציונל ובמטרות של מבחנים אלו, בתהליך הצינון, הפירוש והניתוח ובשימוש במבחנים ככלי להערכה ולאבחון של האישיות, תכנון טיפול, הכוונה של התערבות טיפולית ולשימושים נוספים (הערכת מסוגלות הורית, הכוונה מקצועית וכו').

מבחנים קוגניטיביים : בקורס יילמדו בצורה מעמיקה מבחנים קוגניטיביים המשמשים במסגרות קליניות (WAIS-III, Bender Gestalt). במסגרת הקורס יוצגו המרכיבים התיאורטיים והיישומיים הקשורים

למבחנים אלו : נלמד את העקרונות הכלליים של בניית מבחנים בכלל ומבחני אינטליגנציה ויכולות קוגניטיביות בפרט ; נעסוק ברציונל ובמטרות של מבחנים אלו, בתהליך הציון, הפירוש והניתוח ובשימוש במבחנים ככלי להערכה ולאבחון של החלק השכלי כמו גם החלקים הרגשיים של האישיות. חלק מרכזי בקורס יעסוק בהקניית כלים להערכה פסיכולוגית מעמיקה, אשר יאפשרו עיבוד הממצאים ליצירת תמונה אינטגרטיבית שתוביל לכתיבת דו"ח פסיכולוגי מסכם וממצא. לשם כך נתייחס גם לסיטואציה האבחונית, לתהליך הראיון ולקיחת אנמנזה וליצירת התרשמות פסיכולוגית אודות הופעה והתנהגות. כמו כן, נלמד בקורס אודות תהליך ההערכה האינטגרטיבית ויצירת הדו"ח הפסיכולוגי המסכם.

פסיכופתולוגיה של הינקות, הילדות והנעורים

הקורס יספק מבט מקיף על פסיכופתולוגיה שמקורה בינקות, בילדות ובגיל הנעורים דרך תיאוריות, שיטות מחקר וגישות מרכזיות בתחום. נעמיק בחקר ההפרעות המתפתחות בילדות, תוך יצירת קשר בין הידע הקליני לידע האקדמי המגוון. בנוסף, הקורס יתמקד בהרחבה והעמקה של הידע בתחום הפסיכופתולוגיה, תוך דגש על ההבדלים בין הפרספקטיבה הפסיכיאטרית לבין זו הפסיכולוגית. נבחן הפרעות באמצעות ההמשגה הסימפטומטית של המודל הרפואי (DSM) לעומת המשגות פסיכולוגיות המדגישות דינמיקות תוך ובין-נפשיות. הקורס ישים דגש על הבנת החוויה האישית של הפרט המתמודד עם מחלת נפש, מעבר לקטגוריות פנומנולוגיות. במהלך הקורס יתקיימו דיונים כיתתיים מעמיקים, תוך שילוב תרגילי כיתה להעמקת ההבנה.

פסיכופתולוגיה בבגרות

מטרת הקורס הינה לספק מבט מעמיק ומקיף על סוגיות בפסיכופתולוגיה המתקיימת לאורך שנות הבגרות של האדם. במסגרת הקורס נערוך היכרות עם הפרעות נפשיות מרכזיות שעמם אנו נפגשים בעבודתנו כפסיכולוגים קליניים, תוך התבוננות עליהן דרך המודל הפסיכיאטרי-פנומנולוגי וכן דרך נקודת המבט הפסיכואנליטית, המבקשת להבין לעומק את המהלכים התוך-נפשיים שבבסיס מצבים אלו. הקורס יכלול למידה אודות תיאוריות בפסיכופתולוגיה, היכרות עם מחקר אמפירי עדכני בתחום הנוגע להפרעות הנלמדות וחיבור אל מקרים קליניים שעמם נפגשים הסטודנטים בפרקטיקום. זאת במטרה לייצר חיבור אינטגרטיבי ומעשיר בין תיאוריה, מחקר וטיפול.

ריאיון ותצפית

בקורס זה נלמד את מלאכת הראיון הקליני, בדגש על תהליך האינטייק המתקיים בעת הפנייה לטיפול. הקורס יעסוק במבנה הראיון ובדרכי איסוף המידע על סיבת הפנייה ותולדות החיים, וכן בהמשגת המידע לכדי אבחנה פנומנולוגית ומבנית, שתאפשר גזירת המלצות טיפוליות. בנוסף, נפנה מבט לרבדים המודעים והלא-מודעים שבהם מועבר המידע בראיון - דרך "הצורה והתוכן" שבהם הפונה משתף בקשייו, האינטראקציה שנוצרת בין המראיין למרואיין והתחושות שמתעוררות בה. הלמידה בקורס תשלב חומר תיאורטי, דיונים על סוגיות הקשורות לראיון והתנסות חווייתית באמצעות משחקי תפקידים. בנוסף, ילווה הקורס את הראיונות הקליניים שיערכו הסטודנטים בעת תחילת טיפול במקומות הפרקטיקום והסוגיות העולות מהן.

שיטות מחקר מתקדמות וסטטיסטיקה רב משתנית בפסיכולוגיה (משותף לשתי התוכניות)

מטרתו של הקורס הינה להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי וחשיבה מחקרית במקביל למיומנויות מעשיות בתחום עיבוד הנתונים הסטטיסטיים לקראת עבודות הגמר שלהם.

הקורס ידגיש הבנה של רציונל סוגי עיבוד נתונים ושימוש במבחנים סטטיסטיים מתקדמים במטרה להעניק לסטודנטים יכולת עצמאית לחשיבה מחקרית והבנה של פרקי השיטה והתוצאות במחקרים וכן יכולת מעשית של עיבוד נתונים מתקדם.

בקורס יילמדו שיטות מחקר ושיטות סטטיסטיות מתקדמות הכוללות רגרסיות רב משתניות, ניתוח שונות, ניתוחי גורמים וכן – (SEM) Structural equation modeling. כמו כן, יילמד ניתוח תוכן (Thematic Analysis) לניתוח נתונים איכותניים. ההוראה בקורס תשלב הסברים תיאורטיים אודות השיקולים בבחירה וביישום של שיטות סטטיסטיות שונות, בצד הדגמת ניתוחים סטטיסטיים בתוכנת ה-SPSS ובתוכנת AMOS. כמו כן, יעסקו הסטודנטים בקורס בקריאה של פרקי הסטטיסטיקה במאמרים שונים והבנה של דרכי העיבוד וההשלכות לגבי תוצאות ומסקנות. במהלך הקורס יישמו הסטודנטים שיטות סטטיסטיות אלו בקבצי נתונים לדוגמא שיקבלו על ידי צוות הקורס.

תיאוריות פסיכודינמיות – סוגיות נבחרות

הקורס יסקור את התפתחות החשיבה הפסיכואנליטית אודות נפש האדם וההבנות הקלינית הנובעות מהתיאוריות הפסיכואנליטיות דרך הזרמים המרכזיים שהתהוו בה, החל מפרויד, דרך תיאוריית יחסי האובייקט של מלאני קליין, דונלד ויניקוט ופסיכולוגיית העצמי.

מושגי יסוד בטיפול בילדים ובמתבגרים

מטרת הקורס הינה להכיר מושגי יסוד בעבודה טיפולית עם ילדים ומתבגרים. במהלך הקורס יוצגו תיאוריות וגישות מרכזיות בטיפול בילדים (מתוך הזרם הפסיכודינמי, הקוגניטיבי-התנהגותי, המערכתית). נדון בסוגיות הייחודיות לעבודה עם ילדים והוריהם: היבטים התפתחותיים הקשורים בטיפול בילדים, המשחק ככלי טיפולי, הדרכת הורים ועבודה מערכתית מול מסגרות חינוכיות. התוכן התיאורטי ילווה בדוגמאות והמחשבות. תלמידי הקורס נדרשים לקריאה שוטפת של החומרים המלווים את הקורס ולהשתתפות פעילה בשיעורים: נטילת חלק בדיונים בכיתה ושיתוף בהתנסויות טיפוליות עם ילדים. מטלת הסיום בקורס הינה עבודה כתובה, בה ייסקר מושג תיאורטי שנלמד בקורס, תוצג דוגמא מתוך התנסות טיפולית הממחישה מושג זה, ותעשה אינטגרציה בין המושג התיאורטי לבין ההתנסות המעשית.

סמינר מחקר

מטרת הקורס הינה להעניק כישורים בסיסיים ומרכזיים הנחוצים לחברים בקהילת המחקר והמדע; הכרות מעמיקה עם אבני היסוד של המחקר בפסיכולוגיה, תהליך המחקר והדרך שבה חברי הקהילה שותפים ותורמים לידע המדעי. נבחן ונדון בסוגיות מרכזיות בתחום המחקר בפסיכולוגיה בכלל ובפסיכולוגיה קלינית בפרט, תוך פיתוח חשיבה ביקורתית על מחקרים שונים בתחום זה. נדון בפרקטיקות מחקר בעייתיות בפסיכולוגיה קלינית וכיצד נמנעים מהן. נעסוק במיומנויות הבסיסיות הנחוצות לעריכת מחקר ולאחר מכן לשיתופו: רכישת כלים לפיתוח מיומנויות מחקר עצמאי, הבנייה תיאורטית דרך סקירת ספרות, תכנון מערך מחקר, כתיבת המחקר (על כלל חלקיו), הצגתו וביקורת על עבודה מדעית. הסטודנטים יתנסו בהצגת חלקי המחקר שלהם בהרצאה עם תצוגה ויזואלית ובמתן ביקורת. במקביל לתכני הקורס, הסטודנטים יתקדמו בעריכת ובכתיבת חלקי התזה ויצילו תוצריהם.

שנה ב'

אתיקה מקצועית

בקורס יילמדו עקרונות בסיסיים של אתיקה, ובפרט של אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה קלינית. לאחר לימוד ההבחנה בין חוק וקוד אתי ולימוד עקרונות האתיקה המקצועית במחקר, יילמדו מושגי יסוד באתיקה מקצועית בפסיכולוגיה קלינית, ובהם סודיות רפואית, החוזה המקצועי, אופן ניהול רשומה רפואית וכללים אתיים בהתנהגות של פסיכולוגים מול מטופליהם ועמיתיהם למקצוע. בתוך כך, תוצגנה סוגיות אתיות הנוגעות לקיום יחסים מקבילים בין פסיכולוגים למטופליהם ולמיניות ותוקפנות שמתעוררות במהלך הטיפול. בהמשך הקורס, יתקיים דיון על סוגיות אתיות הנוגעות לעבודה טיפולית עם אוכלוסיות ספציפיות של מטופלים, ובהן מטופלים המקבלים טיפול פסיכיאטרי, מטופלים אובדניים, מיעוטים מיניים, ילדים, מתבגרים וזקנים. לבסוף, יידונו סוגיות אתיות הייחודיות למספר אופנויות טיפול: טיפול פסיכודינמי, טיפול קוגניטיבי התנהגותי, טיפול קבוצתי, טיפול משפחתי וזוגי וכן טיפול בהיפנוזה.

אבחון והערכה א': גוף נפש בפסיכולוגיה: אבחון, הערכה וטיפול בשדה הקליני

הנושא המרכזי עליו מושתת הקורס הינו מח, גוף-נפש: הערכה, אבחון וטיפול בשדה הפסיכולוגי. בקורס נתמקד בהבנת הקשרים הקיימים בין החוויה הגופנית לבין החוויה הפסיכולוגית באוכלוסייה קלינית לצורך ניבוי התנהגות, הערכה וטיפול פסיכולוגי ופסיכיאטרי. במסגרת הקורס, נתייחס לגישות תיאורטיות, מבוססות מחקר הנוגעות לקשר מח, גוף-נפש, מתוך חשיפה למחקר ולפרקטיקה עדכניים בתחום הפסיכו-פרמקולוגיה, פסיכו-סומטיקה, נוירופסיכולוגיה, פסיכולוגיה רפואית וגרונטולוגיה. את הסוגיות הללו, נלמד בהקשר קליני המאפשר את הבנת התופעות ואבחון, לצד מודלים אינטגרטיביים לעבודה טיפולית בשדה.

אבחון והערכה ב'

הקורס יתמקד בתהליכי אבחון, הערכה והתערבות ראשונית במצבי משבר. במסגרת הקורס נתמקד במספר מצבי משבר, לדוגמא: אובדנות, אירוע טראומטי והפרעות אכילה, ובכל אחד נתייחס לתהליכי הערכה במצבים אלו, שימוש בכלי הערכה מתוקפים ואינטגרציה של המידע לצורך קבלת החלטה בדבר רמת סיכון, בפרק זמן קצר יחסית. כמו כן, נלמד על התערבות הפסיכולוג בשלב הראשוני של התערבות במשבר; התערבות אשר נובעת וקשורה לתהליך ההערכה שנעשה.

"הגל" השלישי בטיפול קוגניטיבי התנהגותי

מטרת הקורס היא לערוך הכרות ראשונית עם מגוון גישות טיפוליות המשתייכות ל"גל השלישי" בטיפול התנהגותי קוגניטיבי. המשותף לגישות אלה הוא הדגש על קבלה, קשיבות ושינוי מערכת היחסים בין האדם לעולמו הפנימי וכן המחוייבות לטיפול מבוסס אמפירית. במהלך הקורס נכיר באופן אקדמי וחוויתי את מושג הקשיבות – מיינדפולנס, המהווה מרכיב חשוב בחשיבה הקלינית של "הגל השלישי" בCBT ובפרוטוקולים טיפוליים מגוונים.

מיינדפולנס זו הבחירה להפנות את תשומת הלב שלנו למתרחש ברגע הזה, בכוונה, ומתוך עמדה פתוחה ובלתי שיפוטית. כך מתפתחת היכולת שלנו לזהות, להכיר ולקבל את מה שקורה ברגע הזה ומתרחבת היכולת שלנו לשאת מצבים פנימיים מאתגרים - כל אלה תומכים בהפחתת סטרס וביסוס מייטביות. תרגול מדיטטיבי עתיק יומין זה ותרגומיו המערביים העכשוויים רלוונטיים בכל גיל, משמעותיים במקום העבודה, במוסד הלימודי, בבית הפרטי, בבית החולים ובחדר הטיפוליים.

במהלך הקורס נתוודע למספר גישות טיפוליות מבוססות מחקר וליישומיהן הטיפוליים: טיפול דיאלקטי-התנהגותי (DBT), פרוטוקולים מבוססי מיינדפולנס להפחתת מתחים (MBSR) ולמניעת הישנות דיכאון (MBCT), פרוטוקול טרנס-דיאגנוסטי להפרעות רגשיות (UP), טיפול קבלה ומחוייבות (ACT) וטיפול ממוקד חמלה.

טיפול משפחתי מערכתי

ההבדל העיקר בין טיפול פרטני לבין טיפול משפחתי הינו השימוש של המטפל בגישה המערכתית. גישה זו מדגישה את ההשפעה של הסביבה הקרובה של האדם: משפחה, חברה, מערכות נוספות על התפתחות האדם ועל ההתמודדויות ויכולת ההסתגלות שלו. דפוסי תקשורת ותפישות או ציפיות בין אישיות המתקיימות בין האדם לבין מערכת זו הינה חלק ניכר מההתבוננות הטיפולית. יש לזכור כי האדם והמשפחה אינם יכולים להתקיים זה ללא זה ובעצם קיימים במרחב אחד כולל שבו השפעה הדדית. כמו כן, המשפחה גם היא חלק מחברה גדולה יותר, הכוללת מוסכמות חברתיות, ערכים, אמונה דתית, שלטון וגורמי חוק. חשוב ביותר להבין כי המטפל בגישה המערכתית הינו חלק מתהליך של שינוי, ולא כגורם חיצוני הבא לחולל שינוי אצל אחרים. המטרה העיקרית של טיפול משפחתי היא להבין, לקבל ולקדם שינוי בתוך המערכת המשפחתית והמערכות הכלליות יותר, בהן המשפחה מתקיימת. בקורס נלמד ונעבור על שיטות בסיסיות שונות של טיפול משפחתי ומערכת. לסטודנטים תהיה הזדמנות לצפייה ולהתנסות במודלים שונים של טיפול משפחתי הן על ידי צפייה בקטעי וידאו והן על ידי שימוש בסימולציות.

סדנת הדרכה פרקטיקום שנה ב' – קלינית

מהלך התואר יעברו הסטודנטים הכשרה מעשית (פרקטיקום) בבתי חולים ומרפאות לבריאות הנפש, שלהם חוזה מוסדר עם המרכז האקדמי רופין. הפרקטיקום של שנה ב' יהיה בהיקף של יומיים עד שלושה בשבוע (עד 18 ש"ש)..

כל המוסדות בהם מתנהל הפרקטיקום מוכרים להתמחות קלינית. בכולם צוות של פסיכולוגים מדריכים שיעניקו לתלמידי הפרקטיקום את שעות ההדרכה הנדרשות. הפרקטיקום יאפשר לסטודנטים חשיפה למגוון בעיות נפשיות ולשיטות התערבות שונות של הפסיכולוגיה הקלינית. בכל מקומות הפרקטיקום קיים מערך של ישיבות צוות וסמינרים קליניים בהם ישולבו תלמידי הפרקטיקום.

סדנת ההדרכה תלווה את הפרקטיקום ותיערך במרכז האקדמי רופין. תתקיימנה ארבע קבוצות הדרכה (החלוקה לקבוצות תהיה אקראית), בהדרכת פסיכולוגים קליניים, שמטרתן ללוות את הסטודנטים בכניסתם לתפקיד המטפלים, להעמיק את ההבנה הטיפולית, ולהכיר גישות והתערבויות טיפוליות מגוונות, באמצעות דיונים פתוחים והצגות מקרים קליניים.

סוגיות בפסיכופתולוגיה – פסיכופתולוגיה למתקדמים

זהו קורס מתקדם לתלמידים שלמדו כבר לפחות שני קורסים בסיסיים בפסיכופתולוגיה וכן התנסו קלינית בפסיכופתולוגיות שונות. הקורס יעסוק בסוגיות בפסיכופתולוגיה מנקודת מבט טרנסדיאגנוסטית, השואפת לזהות מנגנונים המשותפים לפסיכופתולוגיות שונות. כך למשל, נכיר כיצד מנגנונים תוך אישיים, כגון וויסות ועיבוד רגשי, דיסוציאציה, מנטליזציה ומוטיבציה תורמים להתפתחותן ושימורן של פסיכופתולוגיות שונות. כמו כן, נעסוק במנגנונים בין אישיים, כגון פרקטיקות הוריות (ובאופן ספציפי, אקומודציה הורית) ובהשפעות תרבותיות-סביבתיות כגורמים משותפים לפסיכופתולוגיות שונות. הקורס יהיה בגישה אינטגרטיבית, המשלבת בין גישות תיאורטיות שונות, בין מחקר וניסיון קליני, ובין אבחון לטיפול. הקורס יתנהל כהרצאה משולבת בדיון: לקראת כל שיעור תהיה קריאת חובה. בסיום הקורס תוגש עבודה מסכמת כתובה, המשלבת סקירה תיאורטית והדגמה קלינית.

טיפול דינאמי קצר מועד

הקורס יעסוק בהקניית הבנה מעמיקה של היסודות התיאורטיים, האמפיריים והקליניים של טיפול דינמי קצר מועד, תוך התמקדות בגישת ה-CCRT (נושא הקונפליקט המרכזי ביחסים). הסטודנטים יחשפו לתשתית הפרקטית של גישה זו וילמדו לזהות ולעבוד עם נושאים מרכזיים ביחסים במסגרת הטיפול. הקורס ידגיש את השילוב בין טכניקות תמיכתיות ופרשניות, במטרה להקנות לסטודנטים כלים מעשיים שיאפשרו להם להתמודד ביעילות עם דפוסי יחסים של מטופלים במסגרת זמן מוגבלת. באמצעות תרגול בכיתה והדגמות בוידאו, הסטודנטים ירכשו ניסיון מעשי ביישום גישת ה-CCRT על מנת לקדם שינוי טיפולי במסגרת טיפול מובנה וקצר מועד.

יסודות הטיפול הפסיכודינמי ב'

זהו קורס המשך ליסודות הטיפול הפסיכודינמי א'. בקורס זה נמשיך לחקור את האופן שבו מבצעים טיפול דינאמי. נשים דגש מיוחד על הדינמיקה הנפשית הפנימית של המטופל. יחד עם זאת, נתבונן גם על הדינמיקה הפנימית של המטפל ועל הקשר שבין המטופל לבין המטפל. נסרוק, דרך גישות דינמיות שונות, את הקשרים הטיפוליים ונתבונן בעולמם הפנימיים של המטופל והמטפל. בקורס נשמע ממרצים נוספים הדוגלים בשיטות טיפול שונות, על האופן שבו הם תופסים את חשיבות עולמו הפנימי של המטופל, המטפל והקשר.

כתיבה מדעית לתלמידי מוסמך

הקורס הינו קורס המשך ל"סמינר מחקר" של שנה א'. מטרת הקורס היא להקנות מיומנויות כתיבה מדעית וללוות את כתיבת הצעת המחקר לתיזות. במהלך הקורס נלמד ונתרגל את עקרונות הכתיבה המדעית, החל מחזרה על לוחות הזמנים של התיזה, אופן ההתקדמות לאורך שנה ב', עיבודים סטטיסטיים מתאימים, כתיבת דיון ותקציר. במהלך הקורס יעבדו התלמידים עם המנחה לעבודת התיזות, ובסופו יגישו את עבודת התיזה הגמורה לשיפוט.

קורסי בחירה שנה ב'

פנטזיה, משחק ומציאות: גישה ויניקוטיאנית לטיפול

בקורס נסקור רעיונות ומושגים מרכזיים בכתיבתו של ויניקוט ונעסוק בהמשגות של ויניקוט לגבי טיפול והיחסים הטיפוליים.

נדבר על החשיבות שמציב ויניקוט לחוויה בתהליך הטיפול ונבחן מושגים שונים בהגותו והשלכתם להבנת הטיפול, ביניהם, הדיאלקטיקה המורכבת בין העולם הפנימי לחיצוני, מרחב מעברי, משחקיות, יצירתיות ואוטנטיות, תפקיד הסביבה בהתפתחות הרגשית המוקדמת, שימוש באובייקט והתקשרות לאובייקט והמשגותו של ויניקוט לגבי תוקפנות.

תיאוריות פסיכודינמיות למתקדמים

במסגרת קורס זה נתמקד ונעמיק במספר מצומצם של מאמרים אשר יפגישו אותנו עם תיאוריות דינאמיות מרכזיות. באמצעות טקסטים נבחרים של פסיכואנליטיקאים כדוגמת קוהוט, אן אלוורז ואחרים, נבצע קריאה משותפת אשר תאפשר לצלול לעומק הטקסט, להתייחס לקונטקסט ההיסטורי-תרבותי בו נכתב ולבחון התאמתו לשיח הנוכחי. נדון בוויניטיות הטיפוליות המופיעות בטקסטים, וניישם את הבנתו באמצעות ויניטיות טיפוליות של משתתפי הקורס. באמצעות התמקדות במאמר לאורך זמן וקריאתו המשותפת, הסטודנטים יתנסו בניחוח טקסט דינאמי ויישמו על מקרים קליניים.

מיומנויות טיפול מתקדמות בילדים ונוער

קורס זה הינו קורס בחירה מתקדם, המיועד לסטודנטים אשר למדו קורס בסיסי בטיפול בילדים ונוער, ואשר הכשרתם המעשית הינה במסגרות לטיפול נפשי לילדים ונוער. מרכיב מרכזי בטיפול בילדים ובמתבגרים הוא העבודה הטיפולית שנעשית עם ההורים, בין אם היא נעשית במקביל לטיפול בילד, או כטיפול בפני עצמו. במהלך הקורס נדון בגישות שונות לטיפול בהורות, נחבר ביניהן לבין ההתנסות המעשית של הסטודנטים כמטפלי ילדים ונוער, ונבין את תרומתן לתהליך הטיפולי בילד. הקורס ישלב בין למידה של חומר חדש לבין תרגול מיומנויות ועבודה על חומרי טיפול שיציגו הסטודנטים.

תלמידי הקורס נדרשים לנוכחות בשיעורים, קריאה של ספרות החובה המלווה את הקורס והצגת חומרים מתוך התנסותם הטיפולית. כמו כן, בסיום הקורס הסטודנטים יכתבו עבודה מסכמת בה יתנסו בניתוח מקרים באמצעות המושגים שנלמדו בקורס.